

Brüsszel, 2017.12.6.
COM(2017) 821 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI
TANÁCSNAK, A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANKNAK**

**AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS MONETÁRIS UNIÓ KITELJESÍTÉSE FELÉ
VEZETŐ TOVÁBBI LÉPÉSEK ÜTEMTERVE**

1. BEVEZETÉS

Csaknem tizenhat év telt el azóta, hogy az első euróérmék és -bankjegyek megjelentek mindennapi életünkben. Az eurót ma már 340 millió európai használja napi szinten az euróövezet 19 tagállamában. A világon ez a második leginkább használt valuta. Globális szinten hatvan ország, illetve terület – amelyek összlakossága eléri a 175 millió főt – döntött úgy, hogy az eurót fogja valutaként használni vagy ahhoz rögzíti saját pénznemét.

Az Európában 2008-ban kitört pénzügyi és gazdasági válság következményei a mai napi éreztetik hatásukat, és annak ellenére, hogy nem az euróövezetben kezdődött, felszínre hozta annak intézményi hiányosságait. Az azonnali kihívásokra adott szükséghelyzeti válaszként több eszközt vezettek be, amelyek új pénzügyi tűzfalakat hoztak létre, segítséget nyújtottak a leginkább érintett országoknak, és szorosabbra fűzték az uniós szintű szakpolitikai koordinációt. Egyúttal a válság további eskalációjának megelőzése érdekében szigorították a költségvetési és pénzügyi szabályokat. Döntő jelentőségűnek bizonyult emellett az Európai Központi Bank monetáris politikai fellépése is.

Az alacsony vagy zéró növekedés megannyi éve után a valamennyi szintre kiterjedő **határozott erőfeszítések elkezdték meghozni gyümölcsüket**. Európában jelenleg erőteljes fellendülés tapasztalható. A gazdaság minden tagállamban bővül, és összességében az EU-ban a növekedés már több éve átlagosan 2 % körül van¹. A gazdasági hangulat 2000 óta sohasem volt ilyen pozitív az EU-ban és az euróövezetben. A munkanélküliségi ráta 2008 vége óta a legalacsonyabbra süllyedt. Az euró népszerűsége pedig az első euróbankjegyek és -érmék 2002-es bevezetése óta nem tapasztalt magasságokba szökött az euróövezeti tagállamokban². Amint azonban a jelenleg hivatalban lévő Bizottság mandátumának megkezdésekor jelezte: a válságnak mindaddig nincs vége, amíg ennyire magas a munkanélküliség – a 2017. októberi adatok alapján az euróövezetben 14,3 millió embernek továbbra sincs munkája.

A válság éveiből fontos tanulságokat kellett levonnunk. A legfontosabb kérdésekre már **2015 júniusában** egyértelműen rávilágított az **öt elnök jelentése**³. Azóta sok mindent tettünk a gazdasági és monetáris unió elmélyítése érdekében. Az euróövezet egészére vonatkozó világosabb iránymutatáson és a szociális szempontokra fordított figyelem fokozásán keresztül megerősítettük a gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszterét. Az Európai Költségvetési Tanács és a nemzeti versenyképességi testületek létrehozása javította a gazdasági kormányzást. A Strukturálisreform-támogató Szolgálat létrehozása lendületet adott a tagállamok számára biztosított technikai segítségnyújtásnak. Fontos lépések történtek a bank-⁴ és a tőkepiaci unió⁵ kiteljesítése irányába, konkrétan a bankszektorbeli kockázatcsökkentés és kockázatmegosztás egymással párhuzamos előmozdításán keresztül. A felelősségvállalás minden szinten történő növelése érdekében megerősítettük a nemzeti és európai politikai szereplőkkel és szociális partnerekkel folytatott párbeszédet.

¹ 2017. őszi európai gazdasági előrejelzés, Institutional Paper, 63. sz.

² 458. sz. Eurobarométer gyorsfelmérés, 2017. december 4.

³ „Az európai gazdasági és monetáris unió megvalósítása”, A jelentés szerzője: Jean-Claude Juncker, szorosan együttműködve a következőkkel: Donald Tusk, Jeroen Dijsselbloem, Mario Draghi és Martin Schulz, 2015. június 22.

⁴ Lásd különösen: COM(2017) 592 final, 2017. október 11.

⁵ COM(2017) 292 final, 2017. június 8.

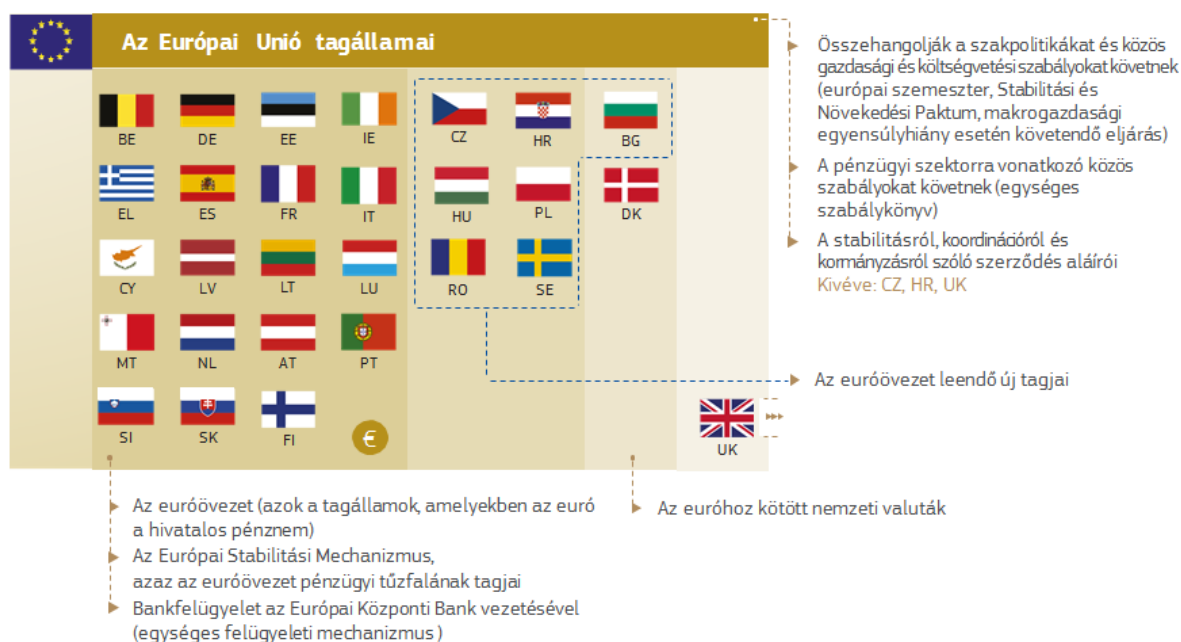
Mindezek eredményeként az euróövezeti struktúra minden korábnál stabilabbá vált, ám ez korántsem jelenti azt, hogy teljes lenne. **A gazdasági és monetáris unió elmélyítéséről szóló vitaanyag**⁶ és az Európai Unió pénzügyeinek jövőjéről szóló vitaanyag⁷, amelyeket a Bizottság az **Európa jövőjéről szóló fehér könyv**⁸ nyomán követése keretében terjesztett elő, ismerteti a helyzet állását, és vázolja a 2025-ig lehetséges előrehaladás forgatókönyvét.

Európa szemmel láthatólag kezdi visszazerezni erejét. Gazdasági és politikai szempontból egyaránt **itt a lehetőség** a cselekvésre, amire a kedvező fejlemények is ösztönzőleg hatnak. Nem szabad elégedetten hátradólnunk: a tetőt akkor kell megjavítani, amikor süt a nap.

Az Unió helyzetét értékelő, 2017. szeptember 13-án elmondott beszédében⁹ Juncker elnök egy **egységesebb, erősebb és demokratikusabb Európa** megvalósítására hívott fel, és világossá tette, hogy az európai gazdasági és monetáris unió kiteljesítése nélkülözhetetlen eleme az európai vezetők 2019. május 9-i, Tusk elnök által összehívott, nagyszabedű csúcstalálkozóhoz vezető ütemtervnek, amely találkozon a résztvevők az Európa jövőjével kapcsolatos nagy horderejű kérdésekről hivatottak dönteni.

Ugyanezt a törekvést tükrözi a **vezetői ütemterv**¹⁰, amely szerint a 2017. december 15-i euróövezeti csúcstalálkozon az uniós vezetők a gazdasági és monetáris unióval és a bankunióval kapcsolatos döntések ütemezéséről fognak tárgyalni, a 2018. június 28–29-én esedékes tematikus ülésen pedig már konkrét döntések meghozatala várható.

Az európai gazdasági és monetáris unió jelenlegi helyzete

Forrás: Európai Bizottság

⁶ COM(2017) 291, 2017. május 31.

⁷ COM(2017) 358, 2017. június 28.

⁸ COM(2017) 2025, 2017. március 1.

⁹ Jean-Claude Juncker 2017. évi értékelő beszéde az Unió helyzetéről, 2017. szeptember 13.

¹⁰ Vezetői ütemterv: Együtt a közös jövőért, jóváhagyta az Európai Tanács 2017. október 20-án.

Az Unió helyzetéről szóló beszéd egységet, hatékonyságot és demokratikus elszámoltathatóságot szorgalmazott, ami rendkívül fontos a gazdasági és monetáris unió kiteljesítése szempontjából.

- **Egység:** Az euró az EU egységes fizetőeszköze, és az euróövezetre vonatkozó terveket azon tagállamok figyelembevételével és bevonásával kell kidolgozni, amelyek a jövőben várhatóan csatlakozni fognak az euróövezethez. Az Egyesült Királyság és Dánia kivételével **valamennyi euróövezeten kívüli tagállam jogi kötelezettséget vállalt az euróövezethez való majdani csatlakozásra**¹¹. Másrészt az Egyesült Királyság kilépésével az euróövezet gazdasági az EU teljes bruttó hazai termékének 85 %-át fogják adni. Az egységes piacot központi elemként magában foglaló uniós politikai és gazdasági integráció azt jelenti, hogy az euróövezeti és az euróövezeten kívüli tagállamok jövője szorosan összefonódik, és az erős és szilárd alapokon nyugvó euróövezet az euróövezeti tagok és az EU egésze számára egyaránt kulcsfontosságú. Éppen ezért a mai csomagban szereplő javaslatok mind az euróövezeti, mind az euróövezeten kívüli tagállamok igényeivel és érdekeivel foglalkoznak – a gazdasági és monetáris unió egymással kölcsönösen összefüggő összetevőiként.
- **Hatékonyság:** Az erősebb gazdasági és monetáris unióhoz **erősebb kormányzásra és a rendelkezésre álló erőforrások hatékonyabb felhasználására** van szükség. A jelenlegi rendszerben még mindig tükröződik a példa nélküli válság közepette hozott döntések változatos mozaikja. Ez olykor bizonyos eszközök megkettőzéséhez és rendkívül aprólékos szabályokhoz vezetett, ami az összetettség forrása, és maga után vonja a párhuzamok kockázatát. A fokozott szinergiák, az észszerűsített eljárások és a kormányközi megállapodások **uniós jogi keretbe** való beemelése megerősítené az irányítást és a döntéshozatalt. Emellett hatékonysági megfontolások is közrejátszanak abban, hogy a Bizottság által a mai csomag részeként javasolt változások végrehajthatók a hatályos uniós Szerződések keretében.
- **Demokratikus elszámoltathatóság:** A gazdasági és monetáris unió kiteljesítése egyúttal fokozott **politikai felelősséget és átláthatóságot** is jelent arra vonatkozóan, hogy ki miről dönt a különböző szinteken. Ennek megfelelően közelebb kell hozni a polgárokhoz, valamint a nemzeti szinten folyó viták keretében hangsúlyosabbá kell tenni a döntéshozatal európai dimenzióját, emellett gondoskodni kell arról, hogy mind a nemzeti parlamentek, mind az Európai Parlament rendelkezzenek az EU gazdasági kormányzásának felügyeletéhez szükséges kellő jogkörökkel. Ez egyúttal a kollektív döntések tekintetében fokozott felelősségvállalást és a döntéshozatal módjával, illetve a döntések kommunikációjával kapcsolatban nagyobb nyitottságot is feltételez.

Az elmúlt években sokféle vélemény látott napvilágot a gazdasági és monetáris unió kiteljesítésére vonatkozóan. Az egyes nézetek ugyan eltérhetnek egymástól, ám azt **széles körű egyetértés** övezi, hogy további előrelépéseket kell tennünk. Az Európai Parlament szintén jelentősen hozzájárult ehhez a törekvéshez¹², az eurócsoporthoz pedig fontos egyeztetésekre került sor¹³.

¹¹ Az euróövezeten kívüli tagállamok közül Dánia és Bulgária az euró 1999-es bevezetése óta az euróhoz rögzíti saját pénznemének árfolyamát. Dániától eltérően Bulgária nem vesz részt az ERM-II árfolyam-mechanizmusban, ehelyett a levált valutatanács-rendszer keretében rögzíti az euróhoz.

¹² Lásd különösen: az Európai Parlament határozata (2017. február 16.) i. az euróövezet költségvetési kapacitásáról (2015/2344(INI)), ii. az Európai Unió intézményi felépítésével kapcsolatos lehetséges fejleményekről és módosításokról (2014/2248(INI)), valamint iii. az Európai Unió működésének a Lisszaboni Szerződésben rejlő potenciál kiaknázása révén történő javításáról (2014/2248(INI)).

¹³ Lásd különösen: az eurócsoporthoz 2017. november 6-i ülése a gazdasági és monetáris unió költségvetési kapacitásáról és költségvetési szabályairól, az eurócsoporthoz 2017. október 9-i ülése a gazdasági és monetáris

Ez a közlemény összefoglalja a Bizottság által ma előterjesztett kezdeményezések alapjául szolgáló megfontolásokat és azok tartalmát. Emellett felidézi, hogy ez a csomag miként ágyazódik be a **gazdasági és monetáris unió 2025-ig történő elmélyítésére irányuló tágabb ütemtervbe**, és időrendi áttekintést nyújt az elkövetkező 18 hónapra előirányzott intézkedésekről.

2. A MAI KEZDEMÉNYEZÉSEK

Az Unió helyzetéről szóló 2017. évi beszédben és az azt kísérő szándéknyilatkozatban bejelentetteknek megfelelően a ma előterjesztett kezdeményezések meghatározzák a gazdasági és monetáris unió kiteljesítése felé vezető következő lépéseket.

A mai csomag áttekintése

A Bizottság a mai napon a következő javaslatokat és kezdeményezéseket terjeszti elő:

- *javaslat az uniós jogi keretbe beágyazott Európai Valutaalap létrehozására;*
- *javaslat a gazdasági és monetáris unióbeli stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződés lényegi elemeinek uniós jogi keretbe történő beemelésére, figyelembe véve a Stabilitási és Növekedési Paktumba beépített és a Bizottság által 2015. január óta megállapított megfelelő rugalmasságot*
- *közlemény az euróövezeti stabilitást szolgáló, uniós jogi keretbe foglalt új költségvetési eszközökről;*
- *a 2018–2020 közötti időszakra nézve: (1) a közös rendelkezésekről szóló rendelet célirányos módosítása a nemzeti reformokat támogató uniós források mozgósítása érdekében, valamint (2) javaslat a strukturálisreform-támogató program megerősítésére;*
- *közlemény az európai gazdasági és pénzügyminiszterről.*

Javaslat az Európai Valutaalap létrehozására

A javaslat az Európai Stabilitási Mechanizmus jól kiépített struktúrájára építve, az uniós jogi keret részeként létrehozza az **Európai Valutaalapot**. Ez már az öt elnök jelentésében is szerepelt, és az Európai Parlament ugyancsak szorgalmazta az elképzelést, kiemelve, hogy az Európai Valutaalapnak megfelelő hitelnyújtási és hitelfelvételi kapacitással, valamint egyértelmű megbízatással kell rendelkeznie¹⁴.

2012 októberében, a válság csúcspontján létrejött az Európai Stabilitási Mechanizmus. Az akkori események nyomására kormányközi megoldás alakult ki. Mindazonáltal már akkor is világos volt, hogy mindez az uniós Szerződések keretében is megvalósítható – ezt többek között a Bizottság által

unió elmélyítéséről, illetve az Európai Stabilitási Mechanizmus szerepéről, valamint az eurócsoport 2017. július 10-i ülése a gazdasági és monetáris unió elmélyítésének nyomán követéséről.

¹⁴ Az Európai Parlament határozata (2017. február 16.) az euróövezet költségvetési kapacitásáról (2015/2344(INI)).

kidolgozott „A valódi, szoros gazdasági és monetáris unió tervezete” című dokumentum is tartalmazza¹⁵.

Az évek során az Európai Stabilitási Mechanizmus meghatározónak bizonyult az euróövezet pénzügyi stabilitásának megőrzése szempontjából. Ez annak köszönhető, hogy kiegészítő pénzügyi támogatást nyújtott a nehézségekkel küzdő euróövezeti tagállamoknak. A Mechanizmus Európai Valutaalappá való átalakulása tovább fogja erősíteni **intézményi beágyazottságát**, továbbá hozzájárul az uniós kereten belüli új szinergiák megteremtéséhez, mindenekelőtt az uniós pénzügy források átláthatósága, jogi felülvizsgálata és hatékonysága tekintetében, ezáltal jobb támogatást kínálva a tagállamoknak. Emellett elő fogja segíteni a Bizottsággal való együttműködés javítását és az Európai Parlamenttel szembeni elszámoltathatóság megerősítését. Mindez megvalósítása nem érinti a nemzeti kormányok saját nemzeti parlamentjükkel szembeni elszámolási kötelezettségét, és megőrzi a meglévő Európai Stabilitási Mechanizmus keretében fennálló kötelezettségeket.

A Bizottság a kezdeményezést tanácsi rendeletre irányuló javaslat formájában terjeszteti elő, amelyhez az Európai Unió működéséről szóló szerződés 352. cikke értelmében az Európai Parlamentnek beleegyezését kell adnia. A 352. cikk lehetővé teszi az Európai Stabilitási Mechanizmus beágyazását az uniós keretbe, mivel ez **az euróövezet pénzügyi stabilitásához** szükséges lépésnek minősül¹⁶, és a Szerződések semmilyen egyéb jogalapot nem biztosítanak az EU-nak e konkrét cél eléréséhez¹⁷. Az említett cikk (2) bekezdése kifejezetten rendelkezik a nemzeti parlamentek szerepéről. A múltat tekintve a gazdasági és monetáris unió létrehozását előkészítő számos jelentős korábbi döntés jogalapja szintén a 352. cikk megfelelője volt. Például az Európai Monetáris Együttműködési Alapról, az európai valutaegységről vagy az első fizetésimérleg-támogatási mechanizmusokról szóló döntés meghozatalára egyaránt az Európai Gazdasági Közösségről szóló szerződés 235. cikke alapján került sor, amely a 352. cikk elődjének számít.

A javaslatot egy esetleges **kormányközi megállapodás** tervezete egészíti ki, amely alapján az euróövezeti tagállamok egymás között megállapodhatnak az Európai Stabilitási Mechanizmusból az Európai Valutaalapba történő forrásátcsoportosításról. A tervezet egyúttal rögzíti, hogy az Európai Valutaalap válna az Európai Stabilitási Mechanizmus jogutódjává, és annak valamennyi jogát és kötelezettségét átvinné.

A mai javaslat értelmében az Európai Valutaalap **az uniós jogi kereten belüli önálló jogi személyként** jönne létre. Az Európai Stabilitási Mechanizmus helyébe lépne, alapvetően változatlanul megőrizve annak jelenlegi pénzügyi és intézményi struktúráit. Ez azt jelenti, hogy az Európai Valutaalap a továbbiakban is pénzügyi stabilitási támogatást biztosít a nehéz helyzetben lévő

¹⁵ A valódi, szoros gazdasági és monetáris unió tervezete, 2012. november 28., COM(2012) 777.

¹⁶ Az euróövezeti stabilitás megőrzése érdekében egy, az Európai Stabilitási Mechanizmushoz hasonló szerv meglétének szükségességét tényadatok támasztják alá, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés 136. cikkének (3) bekezdése, illetve az Európai Stabilitási Mechanizmusról szóló szerződés második preambulumbekzdése is megerősíti – ez utóbbi olyan stabilitási mechanizmusként utal a jelenlegi Európai Stabilitási Mechanizmusra, amely akkor hozható működésbe, „ha ez nélkülözhetetlen az euróövezet egésze stabilitásának megőrzése érdekében”.

¹⁷ A Bíróság már mérlegelte annak lehetőségét, hogy a 352. cikk alapján létrehozzanak egy olyan uniós szervet, amelynek feladata a pénzügyi támogatás nyújtása az euróövezet stabilitásának biztosítása céljából. Lásd: a Bíróság 2012. november 27-i ítélete, Pringle, C-370/12, EU:C:2012:756, 67. pont. A 15. sz. lábjegyzetben foglaltakkal összhangban a 352. cikk alkalmazásának lehetőségéről már a Bizottság 2012. évi tervezete is említést tett.

tagállamoknak, tőkepiaci instrumentumok kiadása révén forrásokat teremt, valamint pénzügyi tranzakciókat bonyolít le. A tagság változatlan marad, és a részvétel lehetőségével más tagállamok is élhetnek, miután bevezették az eurót.

Mivel az Európai Valutaalap uniós szervvé válna, az Európai Stabilitási Mechanizmus jelenlegi struktúrájában bizonyos célzott kiigazításokra van szükség, amelyeket a rendelet indokolása ismertet. A kiigazítások közé tartozik az Európai Valutaalap diszkrecionális döntéseinek **Tanács általi jóváhagyása**¹⁸.

Ezen túlmenően a ma előterjesztett javaslatok korlátozott számú új elemet is bevezetnek.

Először is, az Európai Valutaalap képes lesz biztosítani az **Egységes Szanálási Alap közös védőhálóját**. Ez a bankunió második pillérének – az Egységes Szanálási Mechanizmusnak – az egyik nélkülözhetetlen összetevője¹⁹.

Az Egységes Szanálási Mechanizmus 2013-as elfogadásakor a tagállamok az **Egységes Szanálási Mechanizmus védőhálójának** kialakításáról is megállapodtak. Ez egy olyan végső eszközt jelent, amelyet kizárólag akkor léptetnek életbe, ha az Egységes Szanálási Alap tőkefinanszírozási vagy likviditási célból azonnal lehívható forrásai nem bizonyulnak elegendőnek. A tagállamok továbbá egyetértettek abban, hogy a védőháló közép-távon költségvetési szempontból semlegesnek kell lennie, tehát a védőháló esetleges aktiválása keretében felhasznált összegeket az euróvezeti bankszektor visszatérítené.

A válság nyomán kidolgozott új uniós bankfelügyeleti és szanálási szabályok lényegesen csökkentették a bankcsődök valószínűségét és potenciális hatásait. Mindazonáltal a közös költségvetési védőháló változatlanul szükséges az Egységes Szanálási Alap finanszírozási képességének bővítéséhez. Egy ilyen védőháló megteremtené a bankrendszer iránti bizalmat azáltal, hogy alátámasztja az Egységes Szanálási Testület által hozott intézkedések hitelességét. Következésképpen ténylegesen csökkenne az olyan helyzetek előfordulásának valószínűsége, amikor valóban igénybe kell venni a védőhálót.

Most széles körű egyetértés övezi azt a véleményt, miszerint az Európai Stabilitási Mechanizmus – a jövőbeli Európai Valutaalap – van a legjobb helyzetben ahhoz, hogy hitelkeret vagy garanciák formájában biztosítsa az Egységes Szanálási Alap védőhálóját. Ezt tükrözi a ma bemutatott javaslat is, amely emellett felvázolja a megfelelő döntéshozatali eljárásokat annak érdekében, hogy a védőháló szükség esetén gyorsan aktiválható legyen. A Bizottság különleges előírásokat is javasolt a bankunióban részt vevő, euróvezeten kívüli tagállamok jogos érdekeinek védelme érdekében.

¹⁸ Ez biztosítja a Meroni-elvvel való összhangot. A Meroni-elv a H-9/56. sz., illetve a H-10/56. sz. ügyön (Meroni kontra Főhatóság, 1957/1958, EBHT 133.) alapul, és arra vonatkozik, hogy az uniós intézmények milyen mértékben ruházhatják át feladataikat szabályozó ügynökségekre. A ma előterjesztett javaslat összefüggésében szem előtt kell tartani, hogy az Európai Valutaalap Kormányzótanácsa által hozott diszkrecionális döntések tanácsi jóváhagyását egyszerűsíteni fogja az a tény, hogy azonos lesz a Kormányzótanács és az eurócsoport összetétele.

¹⁹ 806/2014/EU rendelet. Az Egységes Szanálási Testület az euróvezeti nagy és rendszerszempontból jelentős bankok szanálási hatósága, amely 2016 januárjában lépett működésbe. Az Egységes Szanálási Alapot az euróvezeti bankszektor hozzájárulásaiból finanszírozzák. Az Alap igénybe vehető a szanálási költségek finanszírozása céljából, amennyiben a szabályozási keret valamennyi feltétele teljesül, beleértve az érintett bank teljes kötelezettségállománya 8 %-ának hitelezői feltőkésítését is.

A második új elem a **kormányzást** érinti: a javaslat egyes konkrét sürgős esetekben lehetőséget biztosít a gyorsított döntéshozatalra. A Bizottság javaslata szerint valamennyi, pénzügyi hatással járó nagy horderejű (például tőkelehívással kapcsolatos) döntést továbbra is egyhangúlag kellene meghozni. Ugyanakkor a stabilitási támogatással, a kifizetésekkel és a védőháló aktiválásával kapcsolatos konkrét döntéseket megerősített minősített többséggel hoznák, amelyhez a szavazatok 85 %-a szükséges.

Harmadik újdonságként a javaslat a **pénzügyi támogatási programok irányítása** terén előirányozza az Európai Valutaalap közvetlenebb bevonását az Európai Bizottság mellett.

Negyedik új elemként a javaslat említést tesz arról a lehetőségről, hogy az Európai Valutaalap az **új pénzügyi eszközöket** fejlesszen ki. Ezek az eszközök idővel kiegészíthetnek vagy támogathatnak más uniós finanszírozási eszközöket vagy programokat. Az így keletkező szinergiák rendkívül hasznosnak bizonyulhatnak, ha az Európai Valutaalap a jövőben szerepet vállalna egy lehetséges stabilizációs funkció támogatásában.

Ezen változásoknak köszönhetően az Európai Valutaalap egy szilárd alapokon nyugvó válságkezelő szervként fog létrejönni az uniós kereten belül, **teljes szinergiában működve a többi uniós intézménnyel**. A Tanács és a Bizottság továbbra is megtartja a gazdasági és költségvetési felügyelettel, illetve szakpolitikai koordinációval kapcsolatos hatásköreit és felelősségeit, az uniós Szerződésekben rögzítettek szerint.

A **gyakorlati együttműködést** ugyancsak érdemes fokozni, mivel így előnyösebb helyzetbe hozhatók a tagállamok, párbeszéd alakítható ki a piaci szereplőkkel és elkerülhető a tevékenységek megkettőzése. A gazdasági és monetáris unió megerősítése felé tett előrelépések tükrében a későbbiekben szorosabb együttműködés is kialakítható.

Javaslat a gazdasági és monetáris unióbeli stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződés lényegi elemeinek az uniós jogi keretbe történő beemelésére, figyelembe véve a Stabilitási és Növekedési Paktumba beépített és a Bizottság által 2015. január óta megállapított megfelelő rugalmasságot

A **gazdasági és monetáris unióbeli stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződés** egy államközi szerződés, amelyet 25 uniós tagállam írt alá²⁰. Kiegészíti az EU költségvetési keretrendszerét, amelynek a Stabilitási és Növekedési Paktum is részét képezi.

A mai javaslat a gazdasági és monetáris unióbeli stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződés 16. cikkét hajtja végre, amelyben valamennyi szerződő fél jogi kötelezettséget vállalt az arra irányuló lépések megtételére, hogy a szerződés hatálybalépését követő öt éven belül – azaz 2018. január 1-jéig – annak lényegi elemeit beemelje az uniós jogba²¹. Meg kell említeni, hogy a szerződésről folytatott tárgyalások során az Európai Parlament és a Bizottság kimondottan

²⁰ Ausztria, Belgium, Bulgária, Ciprus, Németország, Dánia, Észtország, Spanyolország, Franciaország, Görögország, Magyarország, Olaszország, Írország, Litvánia, Luxemburg, Lettország, Málta, Hollandia, Portugália, Lengyelország, Románia, Svédország, Finnország, Szlovénia és Szlovákia.

²¹ A gazdasági és monetáris unióbeli stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződés 16. cikke kimondja, hogy „a szerződés hatálybalépését követő legfeljebb öt éven belül a végrehajtásával kapcsolatos tapasztalatok értékelése alapján az Európai Unióról szóló szerződéssel és az Európai Unió működéséről szóló szerződéssel összhangban meg kell tenni az ahhoz szükséges lépéseket, hogy e szerződés tartalma az Európai Unió jogi keretének részévé váljon”.

ragaszkodott ahhoz, hogy a szerződés meghatározott időn belül az uniós jog részévé váljon, és ezt a tagállamok a 16. cikkben elfogadták.

Csakúgy, mint az Európai Stabilitási Mechanizmus esetében, a gazdasági és monetáris unióbeli stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződés kormányközi szerződés formájában történő aláírására vonatkozó 2012-es döntést az akkor fennálló körülmények összefüggésében kell megvizsgálni. Ugyanakkor mind a 16. cikk szerinti kötelezettség, mind az a tény, hogy a további jogalkotási aktusok (az úgynevezett „kettes csomag”) már a szerződés számos elemét beemelték az uniós jogba, azt mutatja, hogy már a kezdettől fogva megvolt az uniós megoldások kialakítása iránti szándék. Az Európai Parlament szintén több ízben sürgette a gazdasági és monetáris unióbeli stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződés tartalmának uniós jogba való beágyazását²², hangsúlyozva, hogy a tényleges legitimitás és demokratikusság érdekében a valódi gazdasági és monetáris unió kormányzását az Unió intézményi keretének részévé kell tenni.

A mai kezdeményezés tanácsi rendeletre irányuló javaslat formájában kerül előterjesztésre, amelynek elfogadása előtt az Európai Unió működéséről szóló szerződés 126. cikke (14) bekezdésének második albekezdése értelmében konzultálni kell az Európai Parlamenttel. A Szerződésben ez az egyetlen rendelkezésre álló jogalap. A Bizottság megfelelően figyelembe fogja venni az Európai Parlament véleményét. A javaslat valamennyi euróövezeti tagállamra vonatkozik, az euróövezeten kívüli tagállamokra nézve pedig részvételi záradékot tartalmaz.

A javasolt irányelv megáiban foglalja a **gazdasági és monetáris unióbeli stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződés 3. cikkének** lényegét, amely az úgynevezett **költségvetési paktum** részét képezi. Ez a cikk előírja, hogy strukturális értelemben vett költségvetési egyensúlyi szabályt kell alkalmazni, amelyhez jelentős eltérés esetén korrekciós mechanizmusnak kell társulnia. A Bizottság idei korábbi beszámolója²³ alapján az említett cikkben foglalt rendelkezéseket már átültették a nemzeti jogba.

A költségvetési paktum uniós jogba történő beemelése **egyszerűsíti a jogi keretet**, és az EU átfogó gazdasági kormányzási keretének részeként lehetővé teszi a **flyamos és jobb nyomon követést**. Ez kifejezetten kiegészíti és megerősíti a meglévő költségvetési keretrendszereket, amelyek célja az államadosság prudens szintjei felé mutató konvergencia elérése. A javaslat ezzel egyidejűleg figyelembe veszi a Stabilitási és Növekedési Paktumba beépített, illetve a Bizottság által 2015 januárja óta megállapított megfelelő rugalmasságot²⁴. A rendelkezések ezért maradéktalanul összhangban állnak az elsődleges és másodlagos jogban rögzített hatályos szabályokkal.

A javaslat mindemellett kiemeli az Európai Parlament által évente megrendezett parlamentközi találkozók értékét, és fenntartja ezt a gyakorlatot, valamint hangsúlyozza a gazdasági és monetáris unióbeli stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződés részes feleire vonatkozó szavazási szabályok jelentőségét.

²² Az Európai Parlament 2013. december 12-i állásfoglalása az Európai Unió többszintű irányításának alkotmányos problémáiról (P7_TA(2013)0598), valamint 2015. június 24-i állásfoglalása a gazdasági kormányzás keretének felülvizsgálatáról: mérleg és főbb kérdések (P8_TA(2015)0238).

²³ COM(2017) 1201 final, 2017. február 22.

²⁴ COM(2015) 12, 2015. január 13.

Közlemény az euróövezeti stabilitást szolgáló, uniós jogi keretbe foglalt új költségvetési eszközökről

Juncker elnök az Unió helyzetéről szóló beszédében nyomatékosította, hogy nincs szükség párhuzamos struktúrákra: „*Nincs szükségünk arra, hogy az euróövezetnek külön költségvetése legyen, szükségünk van viszont az uniós költségvetésen belül az euróövezetre vonatkozó erős költségvetési sorra*”. A **gazdasági és monetáris unió elmélyítéséről**, illetve **az Európai Unió pénzügyeinek jövőjéről** szóló vitaanyag általánosságban és a konkrét euróövezeti igények szempontjából is bemutatta az uniós közpénzügyek korszerűsítésével kapcsolatos közös kihívásokat. A mai közlemény felvázolja az arra vonatkozó elképzelést, hogy bizonyos – az euróövezet és az EU egésze számára egyaránt nélkülözhetetlen – költségvetési funkciók miként fejleszthetők tovább a jelenlegi és jövőbeli uniós pénzügyi keretek között.

A Bizottság áttekinti, hogy mi érhető el az EU jelenlegi pénzügyi keretén belül, és számos ötletet és lehetőséget vet fel, amelyek közül néhány már előkészíti a **2020 utáni időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló, hamarosan előterjesztendő javaslatokat**.

A közlemény négy konkrét funkciót tárgyal, amelyek a gazdasági és monetáris unió elmélyítése szempontjából elengedhetetlenek. Az egyes funkciók tekintetében a következő konkrét lépések megtételére tesz javaslatot:

- **a strukturális reformok támogatása** a következőkön keresztül: 1) a reformok végrehajtását elősegítő eszköz a tagállami reformvállalások előmozdítása érdekében, valamint 2) tagállami kérésre technikai segítségnyújtás biztosítása;
- **a konvergenciát támogató célzott eszköz az euróövezeti csatlakozás felé haladó tagállamok számára;**
- **védőháló a bankunió számára** az Európai Stabilitási Mechanizmus/Európai Valutaalap révén, a fentiekben foglaltak szerint;
- az uniós, illetve euróövezeti szinten rendelkezésre álló különböző alapokat és finanszírozási eszközöket összefogó **stabilizációs funkció**, amely a beruházási szintek fenntartását szolgálja jelentős aszimmetrikus sokkok esetén.

A 2018–2020 közötti időszakban a Bizottság ezen elképzelések némelyikének részletesebb kidolgozását és gyakorlati tesztelését tervezi, hogy ezáltal előmozdítsa a strukturális reformokat és a kapacitásépítést. E célból a jelenlegi csomaggal egyidejűleg a következő kezdeményezések kerülnek előterjesztésre:

- **A közös rendelkezésekről szóló rendelet módosítására irányuló javaslat**, az alábbiakban kifejtettek szerint, amely a meglévő európai strukturális és beruházási alapokba beépített eredményességi tartalék lehetséges felhasználási körének bővítését célozza.
- **A strukturálisreform-támogató program megerősítésére irányuló javaslat**, az alábbiakban kifejtettek szerint, amelynek célja a valamennyi tagállam által igénybe vehető technikai segítségnyújtás javítása, valamint egy célzott munkafolyamat kialakítása az euróövezeten kívüli tagállamok konvergenciafolyamatának támogatása érdekében.

Az említett többi javaslat a 2020 utáni időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret összefüggésében esedékes, amelyre vonatkozóan **2018 májusában** kerülnek majd előterjesztésre a részletes javaslatok. A Bizottság maradéktalanul figyelembe fogja venni az addig kapott visszajelzéseket.

A közös rendelkezésekről szóló rendelet célirányos módosítása

A reformok végrehajtását elősegítő új eszköz előkészítése jegyében a Bizottság egy új költségvetési támogatási eszköz tesztelését indítványozza a 2018–2020 közötti kísérleti fázisban. A javaslat a közös rendelkezésekről szóló rendelet célirányos módosítására korlátozódik²⁵, és **az európai strukturális és beruházási alapokba beépített eredményességi tartalék** tagállami felhasználásának rugalmasságát hivatott fokozni. Minden tagállam maga döntheti e, hogy átcsoportosítja-e eredményességi tartalékának egy részét az új eszközbe.

Az eszköz a gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszterének keretében azonosított, és a tagállamok által előterjesztett nemzeti reformprogramokba beemelt nemzeti reformok végrehajtását fogja szolgálni. Miután megállapodás született egy adott tagállam reformvállalásairól, és egyértelműen meghatározták a célkitűzéseket és a részcélokat, a Bizottság a támogatás folyósítását megelőzően nyomon követi és értékeli a reformok végrehajtását.

A javaslat nem módosítja a jelenlegi többéves pénzügyi keretben az európai strukturális és beruházási alapokra előirányzott kiadások összesített szintjét. A kezdeményezésből levont tanulságokat be fogják építeni a 2020 utáni időszakra vonatkozó javaslatokba.

A strukturálisreform-támogató program megerősítésére irányuló javaslat

Az öt elnök jelentése nyomán a Bizottság 2015 végén létrehozta a **Strukturálisreform-támogató Szolgálatot**. A Szolgálat feladata a tagállamoknak való technikai segítségnyújtás egyes konkrét reformok kidolgozásának és végrehajtásának támogatása vagy a tagállami átfogó reformkapacitás megerősítése céljából. A program rendkívül sikeresen járult hozzá a közigazgatás és az üzleti környezet korszerűsítésére irányuló reformok tagállamok általi kidolgozásához. Mostanra világossá vált, hogy az ilyen jellegű technikai segítségnyújtás iránti igény messze meghaladja a **strukturálisreform-támogató program**²⁶ keretében eredetileg elérhetővé tett forrásokat.

Ugyanakkor, amint arra Juncker elnök is rámutatott az Unió helyzetéről szóló beszédében, egyértelműen szükség van az előrettekintő tervezésre és az euróövezeten kívüli tagállamok euróövezeti csatlakozásra való felkészülésének támogatására, amennyiben erre igényt tartanak. A válságból levont tanulságok egyike az, hogy a konvergencia elérése és a szilárd gazdasági struktúrák kiépítése döntő fontosságú az Unió jóléte és mindenekelőtt az egységes valuta zökkenőmentes működése szempontjából.

Az euróövezeten kívüli tagállamoknak biztosított célzott technikai segítségnyújtás eredményesen hozzájárulhat a reálkonvergencia folyamatához. Ez különösen igaz az olyan területeken, mint például az államháztartási gazdálkodás, a közigazgatás, a pénzügyi szektor, valamint a munkaerő- és termékpiacok.

²⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

²⁶ A strukturálisreform-támogató programot 2017 májusában hozták létre a Strukturálisreform-támogató Szolgálat tevékenységének pénzügyi támogatása céljából.

E két megfontolásból a Bizottság ma javaslatot terjeszt elő **a strukturálisreform-támogató programról szóló rendelet²⁷ módosítására**. A javaslat a technikai segítségnyújtásra 2020-ig rendelkezésre álló források megkésztetését célozza, aminek eredményeként a 2017–2020-as keret elérné a 300 millió EUR-t. A levont tanulságokat pedig be fogják építeni a 2020 utáni időszakra vonatkozó javaslatokba.

Közlemény az európai gazdasági és pénzügyminiszterről

Az Unió helyzetéről szóló beszédben Juncker elnök kiállt az **európai gazdasági és pénzügyminiszteri poszt** létrehozása mellett. A „rendeltetés meghatározza a formát” logikát követve a miniszter meghatározó szerepet fog játszani az uniós gazdasági kormányzás koherenciájának, hatékonyságának, átláthatóságának és demokratikus elszámoltathatóságának javításában. Ezen túlmenően fontos megjegyezni, hogy az illetékes biztos – adott esetben a Bizottság alelnöke – és az eurócsoport elnöke által ellátott funkciók összevonására már a hatályos uniós Szerződések értelmében is van lehetőség²⁸.

A gazdasági és monetáris unió jelenlegi szerkezete eredendően összetett. Az egyes hatáskörök, feladatok és eszközök különböző szervek kezében vannak, amelyek eltérő és olykor átfedéseket mutató jogi keretek között működnek. Ez a gyakorlat mind az uniós polgárok, mind a döntéshozók szempontjából elmarad az optimálistól, mivel visszaveti az EU és különösen az euróövezet közös gazdasági érdekeinek egyértelmű megfogalmazására és érvényesítésére vonatkozó képességet. Az évek során, ahogy az euró vezető nemzetközi valutává nőtte ki magát, és a gazdasági és monetáris unió több dimenziója is erősödik, egyre határozottabban jelent meg ez az igény. Többek között ez áll annak háttérben, hogy a jelenlegi Bizottság megerősítette belső koordinációs kapacitáit az alelnökökre ruházott új, több gazdasági, pénzügyi és szociálpolitikai tárca összehangolását célzó horizontális szerepeken keresztül.

A mai közlemény a jövőbe tekintve meghatározza, hogy a miniszter hatáskörében hogyan ötvözhető egyes meglévő funkciók az uniós és az euróövezeti gazdaság általános érdekeinek érvényesítése, a szakpolitikai koordináció szorosabbra fűzése és a politikák kombinációjának valamennyi szinten történő javítása érdekében. Az európai gazdasági és pénzügyminiszter felügyelné az uniós és az euróövezeti költségvetési eszközök felhasználását, és törekedne a közös prioritások támogatása terén kifejtett hatásuk maximalizálására.

A közlemény emellett bemutatja a miniszter tevékenységének lehetséges intézményi háttérét. A miniszter erősítené a gazdaságpolitikai döntéshozatal európai dimenzióját, és szigorú parlamenti ellenőrzést biztosítana uniós szinten, a nemzeti hatáskörök megkérdőjelezése nélkül. A meglévő funkciók és szakértelem uniós szinten történő összevonásával a miniszter hozzájárulna egy hatékonyabb irányítási keret megteremtéséhez, amely kiegészítené és előmozdítaná a nemzeti hatáskörök érvényesítését, többek között az uniós szintű együttműködés tekintetében is.

²⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/825 rendelete (2017. május 17.) a strukturálisreform-támogató program 2017–2020-as időszakra vonatkozó létrehozásáról, valamint az 1303/2013/EU és az 1305/2013/EU rendelet módosításáról (HL L 129., 2017.5.19., 129.o.).

²⁸ Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az eurócsoportról szóló 14. sz. jegyzőkönyv 2. cikke rögzíti az eurócsoport elnökének megválasztására vonatkozó szabályokat. Az eurócsoport elnökének és a Bizottság tagjainak feladatai között nincs összeférhetlenség.

Egy ilyen tisztség létrehozása lépcsőzetesen valósulhatna meg. A miniszternek a Bizottság alelnökeként betöltött szerepe meghatározható a **következő Bizottság 2019 novemberében esedékes kinevezésének** részeként. Az eurócsoport elnöki feladatainak ellátását illetően az eurócsoport informálisan megállapodhatna arról, hogy **két egymást követő megbízási időszakra** a minisztert választja elnökké, ezáltal összhangba hozva az elnök mandátumát a Bizottság mandátumával.

3. A GAZDASÁGI ÉS MONETÁRIS UNIÓ ELMÉLYÍTÉSÉNEK ÜTEMTERVE

Az általános alapelvek gyakorlati megvalósításához a kijelölt irány határozott követésére és megfelelő ütemezésre van szükség. Az öt elnök jelentését követően a gazdasági és monetáris uniós elmélyítéséről szóló vitaanyag felvázolta a gazdasági és monetáris uniós 2025-ig történő kiteljesítésének ütemtervét, amely változatlanul releváns.

A mai csomag ennek az átfogó programnak a része: kiegészíti a már meghozott, illetve a még végrehajtásra váró intézkedéseket. Összességében négy egymást kiegészítő területen kell előrelépést tenni: **1) pénzügyi uniós; 2) költségvetési uniós; 3) gazdasági uniós; valamint 4) demokratikus elszámoltathatóság és megerősített kormányzás.**

Az első lépések megtételéhez fontos tisztában lenni a követendő iránnyal és az előttünk álló úttal. Az elvégzendő munka strukturálása érdekében ez a közlemény meghatározza, hogy az uniós társjogalkotóknak mely kezdeményezésekről kell egyeztetniük és megállapodást kialakítaniuk a következő tizenhét hónap folyamán. Ezt az ütemtervet a csatolmány is tartalmazza, a fő elemek összefoglalása pedig alább olvasható. A közlemény ezen túlmenően ugyancsak felvázolja a lehetséges utat 2025-ig.

Pénzügyi uniós

A bankuniós és a tőkepiaci uniós megteremtése lényegesen csökkentette az uniós pénzügyi szektort érintő, fennmaradó kockázatokat, megváltoztatta annak alapjait, és hozzájárult stabilitásához és ellenálló képességéhez. Mindazonáltal az erre irányuló munka hátralevő részét mielőbb el kell végezni.

A 2017 októberében közzétett, a **bankuniós kiteljesítéséről szóló bizottsági közlemény**²⁹ magában foglalja a fennmaradó kérdésekről való mielőbbi megállapodás pragmatikus ütemezését. Ez a konkrét ütemterv egy csatolmányban is szerepel, amely első és legfontosabb lépésként a **kockázatcsökkentési** kezdeményezés maradéktalan megvalósítását irányozza elő az uniós bankok ellenálló képességének további javítása érdekében. Az Európai Parlament és a Tanács által jelenleg tárgyalt számos kezdeményezésről – különösen a Bizottság által 2016 novemberében bemutatott banki csomagról³⁰ és a vállalati fizetésképtelenségre és szerkezetátalakításra vonatkozó javaslatról – **2018 során megállapodásra kell jutni.** Szintén határozott előrelépésre van szükség a **nemteljesítő hitelek** kezelését célzó, nemzeti és európai szinten egyaránt folyamatban lévő munkában, hiszen ez a kérdés

²⁹ COM(2017) 592 final, 2017. október 11.

³⁰ A Bizottság 2016. november 23-i javaslatai, amelyek a következő jogszabályok módosítására irányulnak: 575/2013/EU rendelet, 2013/36/EU irányelv, 2014/59/EU irányelv, valamint a Tanács (EU) 2015/81 végrehajtási rendelete (2014. december 19.).

továbbra is kihívások elé állítja a bankszektor egyes részeit³¹. Ezzel párhuzamosan a társjogalkotóknak **2018 végéig** megállapodást kell elérniük az **európai betétbiztosítási rendszerre** vonatkozó javaslatról³². Az **Egységes Szanálási Alap közös védőhálójára** irányuló javaslatról **2018 közepéig** politikai szintű megállapodást kell kialakítani, hogy a védőháló **2019** folyamán késedelem nélkül működésbe léphessen.

Ezzel egyidejűleg valamennyi szereplőnek – az uniós intézményeknek, a tagállamoknak, a felügyeleti hatóságoknak és a piaci résztvevőknek Európa-szerte – fokozott erőfeszítéseket kell tenniük a **tőkepiaci unió** gyakorlati megvalósítása érdekében, hogy a fejlett és jól integrált tőkepiacok be tudják tölteni a nekik szánt sokkelyelő szerepet, és a magánszektorbeli kockázatmegosztás hatékony csatornájává válhassanak, ugyanakkor javítsák a forráshoz jutást, mindenekelőtt az induló vállalkozások és a cégek számára.

A Bizottság támogatja az Európai Rendszerkockázati Testület keretében az **államkötvény-fedezetű uniós értékpapírokkal** kapcsolatban zajló munkát, és **2018 tavaszán** javaslatot fog előterjeszteni az ilyen értékpapírok elterjedését elősegítő keretrendszerre.

Költségvetési unió

A gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszterének részeként a Bizottság a továbbiakban is fellép a nemzeti szintű **felelősségteljes költségvetési politikák** érdekében a rendezett költségvetési keretek kialakításának támogatása, valamint az adósság szintek megfelelő figyelemmel követése révén.

A szakpolitikai iránymutatás továbbra is figyelembe veszi, hogy, a gazdasági ciklus adott szakaszában gazdasági és költségvetési szempontból mely lépések észszerűek az érintett országokra és az euróövezet egészére nézve. A Bizottság változatlanul érvényesíteni fogja a Stabilitási és Növekedési Paktum szabályait, és a reformok támogatása, illetve a beruházások élénkítése céljából élni fog a Paktumba beépített rugalmassággal. Emellett továbbra is nagy hangsúlyt fektet az egész **euróövezet prioritásaira**, konkrétan az aggregált költségvetési irányvonalat illetően, az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló éves ajánlással összhangban³³.

Ezeken a szempontokon túlmenően – a fentiekben ismertetettek szerint – a **2020 utáni többéves pénzügyi keret** kulcsfontosságú lehetőséget kínál az uniós közpénzügyek korszerűsítésére, a nemzeti reformtörekvéseket és beruházásélénkítési erőfeszítéseket ösztönző új szinergiák azonosítására, valamint a jelentős aszimmetrikus sokkok enyhítésére. A Bizottság a 2020 utáni többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslatok részeként **2018 májusában** kívánja bemutatni a **stabilizációs funkció** létrehozására irányuló javaslatot, amely funkció működése idővel teljes körűvé válna.

Végül a gazdasági körülmények közötti különbségek figyelembe vétele iránti igény – amely a válság éve alatt rendkívül hangsúlyossá vált – azt eredményezte, hogy az uniós szintű költségvetési szabályok idővel kifinomultabbá, ugyanakkor összetettebbé váltak. Ez olykor visszas hatást gyakorolhat a reformokkal kapcsolatos nemzeti felelősségvállalásra és azok hatékony végrehajtására. A szorosabb gazdasági, költségvetési és pénzügyi integráció megfelelő piaci figyelemmel társulva

³¹ Lásd például: a Gazdasági és Pénzügyi Tanács következtetései a bankszektorbeli nemteljesítő hitelekéről (9854/17. sz. dokumentum).

³² COM(2015) 586 final, 2015. november 24.

³³ Lásd például: COM(2016) 726 final (2016. november 16.) és COM(2017) 770 final (2017. november 22.).

hosszabb távon előkészíthetné a terepet **az uniós költségvetési szabályok felülvizsgálatához**, hogy 2025-ig jelentős egyszerűsítés valósuljon meg.

Gazdasági unió

A konvergencia és az integráció gazdasági uniónk központi elemei. A fenntartható jólét eléréséhez a tagállamoknak továbbra is a gazdaságuk korszerűsítéséhez, az esetleges sokkokkal szembeni ellenálló képességük fokozásához és növekedési kilátásaik javításához szükséges reformokra kell összpontosítaniuk. **A gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszterének** keretében éves rendszerességgel megvitatják és nyomon követik a reformprioritásokat.

A jövőben az uniós keretnek változatlanul **támogatnia kell a reálkonvergenciát előmozdító reformfolyamatot** az EU egészére kiterjedően, így az euróövezeten belül és az euróövezeti csatlakozás felé haladó országok körében is. A fentiekben foglaltakkal összhangban a Bizottság a 2018–2020 közötti időszakban kísérleti projekteket fog indítani, és a **2020 utáni többéves pénzügyi keret előkészítése jegyében 2018 májusában** az elfogadott reformok támogatására irányuló célzott javaslatokat fog előterjeszteni. A többéves pénzügyi keretről még a soron következő európai parlamenti választások előtt megállapodásra kell jutni

Emellett az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak 2018-ban el kell fogadnia **a strukturálisreform-támogató program következő két évre vonatkozó költségvetésének megerősítésére** irányuló javaslatot. Egyebek mellett célzott munkafolyamatot fognak kialakítani, amelynek keretében testreszabott támogatást biztosítanak a meghatározott időtávlatban az eurót bevezetni kívánó országok számára. A 2020 utáni időszakot illetően a Bizottság kezdeményezni kívánja a **strukturálisreform-támogató program folytatását**. Ez magában foglalná az euróövezeten kívüli tagállamok által igénybe vehető, **konvergenciát támogató célzott eszközt** is.

Végül a konvergencia szempontjából nagy jelentőséggel bír **a nemzeti gazdaságpolitikák koordinációjának** további megerősítése. A szakpolitikai koordináció éves folyamata változatlanul kapcsolódni fog a nemzeti kormányok által kezdeményezett reformokat **többéves távlatba helyező megközelítéshez**. Ezzel összefüggésben fontos lesz erőteljes szociális dimenzióval felruházni valamennyi intézkedést. A 2017. november 17-én Göteborgban kihirdetett **szociális jogok európai pillérében** foglalt elvek és jogok irányítóként szolgálnak majd a jobb munka- és életkörülmények felé mutató, megújított konvergenciához³⁴. Emellett a következő 18 hónap során meg kell erősíteni a Tanács és az eurócsoport keretében a **szakpolitikák összehasonlító teljesítményértékelése** és a **konvergencia standardjainak azonosítása** terén folyó munkát.

Demokratikus elszámoltathatóság és megerősített kormányzás

A fentiekben kifejtettek szerint **az Európai Stabilitási Mechanizmusnak és a gazdasági és monetáris unióbeli stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződésnek az uniós jogi keretbe való beemelése 2019 közepére** hasznos lesz az intézmények hatékonyságának, átláthatóságának és elszámoltathatóságának javítása szempontjából.

³⁴ A pillér elfogadását kiegészítette a szociális eredménytábla bevezetése, amely a 2018. évi európai szemeszterbe is beágyazódik majd, és a foglalkoztatási és szociális mutatók nyomon követésének referenciakeretként fog szolgálni.

Az Európai Parlamentet és a nemzeti parlamenteket megfelelő felügyeleti hatáskörökkel kell felruházni. A Bizottság az elmúlt években hatékony és rendszeres **párbeszédet alakított ki az Európai Parlamenttel** az uniós, illetve az euróövezeti gazdaságpolitikai kérdésekről. A ma bemutatott javaslatok fényében a két intézmény **2018 végéig** hivatalos formában is rögzíthetné ezt a gyakorlatot.

Mindemellett az **európai gazdasági és pénzügyminiszteri tisztség** létrehozása részét képezheti a következő Bizottság **2019. novemberi** kinevezésének, és az eurócsoport két egymást követő megbízatási időszakra a minisztert választhatná elnökévé. Ezzel párhuzamosan a gazdasági és monetáris unió ügyeinek erőteljesebb belső koordinációját **az euróövezet egységesebb külső képviselőjének** is tükröznie kell, amint azt a Bizottság 2015-ben indítványozta³⁵.

4. KÖVETKEZTETÉSEK

A ma bemutatott csomag az európai gazdasági és monetáris unió elmélyítésének további kulcsfontosságú lépéseit irányozza elő. Ez az **egységesebb, erősebb és demokratikusabb Unióhoz** vezető út megkerülhetetlen állomása. A vezetői ütemterv értelmében a következő hónapokban konkrét döntések várhatók. A Bizottság véleménye szerint meg kell állapodni egy ütemtervről, amely a következő 18 hónapra az alábbi lépések végrehajtását irányozná elő:

2018 közepéig:

- **A bankunió kiteljesítéséhez szükséges jogi aktusok** – köztük az uniós bankok ellenálló képességének javítását célzó, 2016. novemberi **kockázatsökkentési csomag** – elfogadása. Ezzel párhuzamosan a tőkepiaci unióra vonatkozó javaslatokkal kapcsolatos munka folytatása.
- Megállapodás az **Egységes Szanálási Alap közös védőhálójáról**, hogy az 2019 végére késedelem nélkül működőképpé váljon.
- A **strukturálisreform-támogató program** tevékenységének 2020-ig történő megkésztetésére irányuló módosító javaslat elfogadása.
- A **közös rendelkezésekről szóló rendelet** célzott módosításának elfogadása a nemzeti reformok végrehajtásának támogatása érdekében.

2018 végéig:

- Az **európai betétbiztosítási rendszerre** irányuló javaslat elfogadása.
- Az **Európai Parlament és a Bizottság közötti párbeszéd** gyakorlatának formalizálása.

2019 közepéig:

- (1) **Az Európai Valutaalap létrehozására,**
(2) **a gazdasági és monetáris uniós stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződés uniós jogba való beemelése,** valamint (3) **az euróövezet Nemzetközi Valutaalapon belüli egységes képviselőjének létrehozására** irányuló javaslat elfogadása.

³⁵ COM(2015) 603 final, 2015. október 21.

- Egyetértési megállapodás arról, hogy a következő Bizottságban milyen szerepet fog betölteni az **európai gazdasági és pénzügyminiszter**, akit az eurócsoport két egymást követő megbízási időszakra elnökévé választ.
- **Az euróövezet működésének javítására** irányuló, függőben lévő javaslatokról szóló tárgyalások lezárása, továbbá **a következő többéves pénzügyi keret összefüggésében (1) a strukturális reformok támogatására, (2) az euróövezeten kívüli tagállamoknak szóló, konvergenciát támogató célzott eszközre, valamint (3) a stabilizációs funkcióra irányuló javaslat** elfogadása.
- A **tőkepiaci unióval** kapcsolatos valamennyi függőben lévő jogalkotási kezdeményezés véglegesítése, beleértve az európai felügyeleti hatóságok felülvizsgálatát, az európai piaci infrastruktúra-rendelet valamennyi módosítását és a páneurópai nyugdíjterméket is.

Az említett területeken tett előrelépések mellett fontos lesz, hogy egyértelmű legyen a 2019–2024 között követendő irány, szem előtt tartva **az európai gazdasági és monetáris unió 2025-ig történő elmélyítésére** vonatkozó célt. Az 1. függelékben szereplő ütemterv a gazdasági és monetáris unió elmélyítéséről szóló vitaanyagra építve összegzi a 2019 után esedékes legfontosabb intézkedéseket. Ezeket az intézkedéseket be kell építeni a 2018 közepéig kialakítandó egyetértési megállapodásba.

1. függelék: Az európai gazdasági és monetáris unió elmélyítésének ütemterve

2018-ban	
PÉNZÜGYI UNIÓ	GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI UNIÓ
BANK- ÉS TŐKEPIACI UNIÓ <ul style="list-style-type: none">✓ A bankunióról szóló valamennyi hátralévő javaslat elfogadása, többek közt a kockázatsökkentésről, az európai betétbiztosítási rendszerről és az Egységes Szanálási Alap védőhálójáról szóló javaslatoké.✓ Bizottsági javaslat az államkötvény-fedezetű európai értékpapírokat lehetővé tevő keretről az euróövezet számára, az Európai Rendszerkockázati Testület munkája nyomán	AZ EU TÖBBÉVES PÉNZÜGYI KERETE <ul style="list-style-type: none">✓ A strukturálisreform-támogató program megerősítésére vonatkozó javaslat elfogadása✓ A közös rendelkezésekről szóló rendelet célirányos módosításának elfogadása✓ A 2020 utáni időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre vonatkozó bizottsági javaslatok
DEMOKRATIKUS ELSZÁMOLTATHATÓSÁG ÉS HATÉKONY IRÁNYÍTÁS	
EURÓPAI VALUTAALAP <ul style="list-style-type: none">✓ A jogalkotási javaslatról folytatott vita EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYMINISZTER <ul style="list-style-type: none">✓ Politikai szintű vita formalizálása AZ EURÓÖVEZET KÜLSŐ KÉPVISELETE <ul style="list-style-type: none">✓ A jogalkotási javaslatról folytatott vita	A KÖLTSÉGVETÉSI PAKTUM BEEMELÉSE AZ UNIÓS JOGBA <ul style="list-style-type: none">✓ A jogalkotási javaslatról folytatott vita AZ UNIÓS INTÉZMÉNYEK KÖZÖTTI PÁRBESZÉD <ul style="list-style-type: none">✓ Az Európai Parlament és a Bizottság közötti gyakorlatok
2019. közepéig	
PÉNZÜGYI UNIÓ	GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI UNIÓ
BANK- ÉS TŐKEPIACI UNIÓ <ul style="list-style-type: none">✓ Teljes mértékben működőképes védőháló az Egységes Szanálási Alap számára✓ Az európai betétbiztosítási rendszer megvalósítása✓ A tőkepiaci unióról szóló összes függőben lévő jogalkotási kezdeményezés véglegesítése	AZ EU TÖBBÉVES PÉNZÜGYI KERETE <ul style="list-style-type: none">✓ A 2020 utáni időszakra vonatkozó, a strukturális reform támogatására irányuló javaslatok elfogadása✓ A 2020 utáni időszakra vonatkozó, az euróövezeten kívüli tagállamok konvergenciáját támogató célzott eszközre irányuló javaslat elfogadása✓ A 2020 utáni időszakra vonatkozó, stabilizációs funkcióra irányuló javaslatok
DEMOKRATIKUS ELSZÁMOLTATHATÓSÁG ÉS HATÉKONY IRÁNYÍTÁS	
EURÓPAI VALUTAALAP <ul style="list-style-type: none">✓ A jogalkotási javaslat elfogadása EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYMINISZTER <ul style="list-style-type: none">✓ Egyetértési megállapodás	AZ EURÓÖVEZET KÜLSŐ KÉPVISELETE <ul style="list-style-type: none">✓ A jogalkotási javaslat elfogadása A KÖLTSÉGVETÉSI PAKTUM BEEMELÉSE AZ UNIÓS JOGBA <ul style="list-style-type: none">✓ A jogalkotási javaslat elfogadása
Lehetséges további lépések 2019 végétől 2025-ig*	
PÉNZÜGYI UNIÓ	GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI UNIÓ
<ul style="list-style-type: none">✓ A tőkepiaci unióra vonatkozó kezdeményezések folyamatos végrehajtása✓ Lépések megtétele egy európai biztonságot eszköz kibocsátásának irányába✓ Változások az állampapír-kitettség szabályozási úton történő kezelésében	<ul style="list-style-type: none">✓ Az új többéves pénzügyi keret végrehajtása✓ Teljes mértékben működő stabilizációs funkció✓ A Stabilitási és Növekedési Paktum szabályainak egyszerűsítése
DEMOKRATIKUS ELSZÁMOLTATHATÓSÁG ÉS HATÉKONY IRÁNYÍTÁS	
<ul style="list-style-type: none">✓ Teljes hatáskörű európai gazdasági és pénzügyminiszteri tisztség, aki egyben az eurócsoport elnöke, valamint a Bizottság alelnöke	<ul style="list-style-type: none">✓ Teljes mértékben működő Európai Valutaalap✓ Euróövezeti államkincstár létrehozása

* A további részleteket lásd a gazdasági és monetáris uniós elmélyítéséről szóló, 2017. május 31-i vitaanyagban.

Forrás: Európai Bizottság

2. függelék: A bankunió 2018-ig történő kiteljesítésének ütemterve – kivonat a Bizottság 2017. október 11-i közleményéből

2017

- ✓ A társjogalkotók megállapodása a **2016. novemberi, bankszektorra vonatkozó csomag** első elemeiről (N.9. nemzetközi pénzügyi beszámolási standard – IFRS9, hitelezői hierarchia és jelentős kitétség a külföldi valutában kifejezett adósság esetén), valamint jelentős előrelépés a csomag többi részével.
- ✓ A Bizottság tisztázza a meglévő felügyeleti hatásköröket a **nemteljesítő hitelekkel** kapcsolatos kockázatok kezelése érdekében, az egységes felülvizsgálati mechanizmusról szóló felülvizsgálati jelentés keretében.
- ✓ A Bizottság jogalkotási javaslata a befektetési vállalkozásokra vonatkozó felülvizsgálatról.

2018

- ✓ Európai parlamenti álláspontról és a Tanács általános megközelítésének kialakítása a **2016. novemberi, bankszektorra vonatkozó csomagról** (2017 Q4/ 2018 Q1), majd elfogadás a társjogalkotók által (2018 Q2).
- ✓ Európai parlamenti álláspontról és a Tanács általános megközelítésének kialakítása az **európai betétbiztosítási rendszerről** (2018 Q2), majd elfogadás a társjogalkotók által (2018 Q4).
- ✓ Megállapodás az **Egységes Szanálási Alap közös védőhálójáról** (2018).
- ✓ A **nemteljesítő hitelekhez** kötődő kérdéseket kezelő intézkedésekre vonatkozó bizottsági javaslatok (2018 tavasza – melyeket a társjogalkotóknak legkésőbb 2019 elejéig el kell fogadniuk).
- ✓ Az **államkötvény-fedezetű értékpapírokat** lehetővé tevő keret kialakítása (2018 eleje).

2019 tavasza

- ✓ Valamennyi tervezett **kockázatcsökkentési** és **kockázatmegosztási** intézkedést meghoztak, és el kell kezdődnie a **végrehajtási szakasznak**.

Forrás: Európai Bizottság